

gulos ad Editionem magno labore exigere, suumque singulis ex eadem locum adsignare, nec Codicis aetas, nec Scribae peritia mereri visa est. Jacet ad calcem: *Explicit Nicolaus Meyfsner prope Czwickauiam.*

CCCCXXIV.

R. 3122 Codex membraneus lat. Sec. partim XII. partim XIII. Folior. 149. 4. eleganter scriptus, sed quadam sui parte tardius subpletus, rubricis distinctus et olim Coenobii Montis Pomerii, Pomarii, Baumgartenberg. Ord. Cist. in Austr. super. varia D. Bernbar di Abb. Claraevall. continet, quae ordine edifferam. I. *Incipit tractatus domni Bernardi abbatis clareuallensis de primo uersu Qui habitat in adiutorio altissimi. Tò domni credibile facit, Codicem ante a. 1174. scriptum fuisse, quo Bernbardus inter Divos relatus est. Sermones XXVII. in quos Commentarius iste tributus est, extant edit. Maur. Opp. Paris. 1690. f. T. III. col. 827. Ineunt a Prologo: Considero laborem uestrum fratres &c. et in Codice parum ab Editis variant.*
II. fol. 51. *Sermonum de Diuersis, de Tempore et de Sanctis sequitur Congeries initio ducto a Notula ejusdem de uersu primi Psalmi Beatus uir. quae incipit: Pij sunt qui in deum credunt, et in Edit. T. cit. col. 1198. inscripta est Sermo LXXII. quamvis Bernbar do vix in mentem venerit, breues ejusmodi Commentatiunculae, quae nullam Sermonis formam*

habent, *Sermonum* titulo insignire. Ab hinc omnia *Bernbardina* sunt, licet alio ordine, et saepe aliis Rubricis, quam quas in *Edit.* praefecerunt. At vero

III. fol. 113. p. 2. succedit Rubrica: *De septem donis spiritus sancti et euangelicis beatitudinibus, cujus Textus: Prima gratia est timor domini &c.* Item Rubrica: *Sermo de humilitate et caritate et patientia et obedientia, cum Praefatiuncula inscripta: Incipit prologus Sancti Bernbar di in libellum de uirtutibus, quae Praefatiuncula in lacinia paullo recentius descripta et inserta est, hujus tenoris: Eius inspirante gratia qui ubi uult spirat &c.* Utrumque hoc Opusculum *Mauriani* ad T. V. relegauerunt, et quidem ad coll. 757. et 557. nullo indicato Auctore, nisi quod secundum ad *Benedictinum* aliquem pertinere putent, cum in eo citetur S. *Benedicti* Regula, quae mihi quidem ratio videtur infirmior; nam etiam *Cisterciensium* est haec Regula.

IV. fol. 129. *De fide spe et caritate.* Tractatulum hunc in *Edit. cit.* non reperi. Nihil in eo de *Caritate*, sed praeter adductam Rubricam hae sequuntur: *De Fide. De spe. De fide antiquorum. De fide simplici.* Igitur aut incompletus est, aut fallit prima Inscriptio. Initium est: *De fide et spe que in nobis est omni poscenti rationem reddere ut ait beatus petrus in epistola sua parati esse debemus cum modestia et timore. Itaque ut pariter seruentur modestia in sermone timor in assertionem prophanas uerborum*

borum nouitates ut ait apostolus uitemus et in nullam partem precipiti assertione declinemus. Innuere haec videntur tempus, quo, ut autor est Tritemius de Petro Abaelardo n. 381. Philosophia secularis sacram Theologiam sua curiositate inutili foedere coepit. Augustino frequenter utitur doctus, sed mihi ignotus Scriptor.

V. fol. 131. p. 2. Verbi prefacio. et sacre scripture continuatio. Legendum puto commendatio. Ita suadet initium: *Est sacra scriptura utilis ad docendum. suavis ad monendum. arguta ad arguendum. distrieta ad corrigendum &c.* Ita pergitur quatuor ejus Sensus comparando quatuor Elementis, Annulis Arcae, Jejunii temporibus, Rotis currus Aminadab, quarum prima per tragediam incedit bellica ut libri machabeorum pertractans. Secunda per comediam nuptialia dum cantat ut cantica canticorum. Tercia satyrica. i. reprehensua ut euangelium arguens mundum de peccato. Quarta uero ymniloga lyrico carmine ut psalterium ineffabile suauitatis iubilum uniuersitati suauissime inducit, &c. et tandem concluditur: *Causa igitur hec nostra civilis uelut manna celitus donatum sit uerbum illud rem publicam reconcilians incarnatum pertingens a fine usque ad finem fortiter et disponens omnia suauiter.* Atque hinc conjici potest, cur Tractatus hic supra Verbum inscriptus sit. Dividitur ille porro in Rubricas sequentes: *De uerbo incorporato sine materia materiam creante. De uita germinali. De*

uita animali. De uita rationali. Ratio loci temporisque communis. De forma omnium. De graciaram actione et fidei oratione. De osculo nature et gratie dei. De materia amoris. De potentia rationalis creature. De differentia boni et mali. De contrariis boni et mali. De differentia boni et boni. De differentia mali et mali. De habitu et priuatione. De necessitate boni et mali. De uirtutum et uiciorum origine. Initium Rubricae I. est: *Verbum igitur est, quo est et regitur, quod in effectus causarum prodire et redire habet, sed non datur ultra. Verbum igitur cum sit forma totius silentii, et c^m. c^mq;* (ita scriptum) uerbi silentium ita plane, ut neutrum sine altero pronuncian-di modum, nec alterum cum altero habeat. modus est, ut, ubi uerbum, non silentium, ubi silentium, non uerbum, cum tamen uerbum non uerbo, silentium non silentio, uerbumque silentio, silentium uero non uerbo uideatur. &c. Hominem nebulis Pythagoraeo — Platonico — Cabbalisticis Doctrinam Christianam involuentem audis, quales Seculo XVI. Franc. Georgius Venetus, Paulus noster Scalichius et alii fuere. Per totum Effatis biblicis argutias dialecticas miscet, scribendique ratione tumida, scabra, obscura utitur, ut uideatur, quandoque nec se ipsum intellexisse. Vel extrema argumento sint: *Venit igitur filius hominis. quo nam modo. non modum ostendere. cum sit modus immoderatio euenire scandalum. sed modo uirtutis. id omnino euacuare. quia uenit querere et sal-*

saluum facere quod perierat. Accedit difficilis Librarii manus, quam Sec. XIII. habeo, quo Roscelini, Abaelardi, Berengarii, Gilb. Porretani &c. Philosophus jam latius Theologorum scholas peruaferat.

Clare sunt ualles, quia ualles nomine claras

Clarior instituit religione pater.

Fama patris uitalis odor, ualidumque vetusto

Heu viciis fidei robur in orbe fuit.

Spirat adhuc, celerisque noti uelocior alis

Evolat, ac dulces promit ubique modos.

Nempe nouis ludebat adhuc puerilis in annis

Mens, cum iam mentis floruit intus honor. &c.

Habes fat facilem venam ignoti Modulatoris, qui finit:

At modo succubuit titubans heu musa, nec audet

Febricitans trepidis edere plura sonis.

Expliciunt uersus cuiusdam amatoris sancti bernhardi.

CCCCXXV.

R. 48 Codex membraneus lat. nunc Sec. XV. est enim rescriptus, ductibus, qui etiamnum adparent, falem Seculum VII. loquentibus; Folior. 62. f. min. per duas columnas bene exaratus, rubricis distinctus, et olim, ut p. 1. subnotatur, *monachorum congregationis sancte Justine de padua deputatus monasterio sanctorum Seuerini et Sossij de neapoli*, continet D. Bernardi Claraevall. Abb. Sermones in Cantica Canticor. Inscriptio miniata est: *Bernardi clareuallensis abbatis super cantica canticorum sermo primus incipit. Initium: Uobis Fratres alia quam aliis de seculo*

&c. Finis Sermone LXXXVI. quousque uidelicet Autor laborem perduxit: *ut filij lucis inquit ambulate. Textus cum edit. Maur. T. IV. col. 1267. probe conspiciat. Adtextum est ad calcem Folium manu Sec. XII. luculente rescriptum, continens expositionem Psalmi LXVII. v. Si dormiatis inter medios clericos &c. T. IV. edit. Maur. Opp. Augustini col. 674 — 75. Vicio compactoris Membranae in Codice mire turbatae sunt.*

CCCCXXVI.

Codex membraneus lat. Sec. R. 16 XIII. Folior. nunc 154. f. per du-